

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
OPĆINA ILIJAŠ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
MUNICIPALITY ILIJAS

Služba za privredu, finansije i investicije

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA ZA PERIOD 2015.- 2017. god.

Ilijaš, 2014. godina

DIO PRVI - UVOD

U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 102/13, 9/14 i 13/14) pripremljen je Dokument okvirnog budžeta (u daljem tekstu : DOB), koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira prihoda i rashoda za 2015.-2017. godinu. Izrada DOB-a za trogodišnji period, kao jednog od ključnih dokumenta odnosno instrumenata u stvaranju kvalitetnog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava, je praksa na većini nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, pa tako i u Općini Ilijaš. Ovaj dokument je ključni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta u '10 koraka' koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Moderni proces srednjoročnog planiranja budžeta je proces koji :

- (i) ima jasno definiran budžetski kalendar i raspodjelu odgovornosti,
- (ii) ima jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na nivou raspoloživih vladinih resursa,
- (iii) omogućava raspodjelu ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritetne politike vlade,
- (iv) unapređuje predvidivost budžetskih politika i finansiranja,
- (v) osigurava efikasnije i djelotvornije korištenje vladinih resursa,
- (vi) unapređuje transparentnost i odgovornost vladinih politika, programa i procesa donošenja odluka,
- (vii) osigurava razmatranje finansijskih učinaka u narednim godinama, pri donošenju odluka u vezi sa politikama, te donošenje tih odluka tokom ciklusa planiranja budžeta.

DOB za period 2015.-2017.godina izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za sljedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnov za izradu budžeta, te predstavlja osnovni dokument za raspodjelu budžetskih sredstava.

Suštinski DOB predstavlja preliminarni okvirni Nacrt Budžeta za 2015.godinu, te daje okvirna predviđanja za 2016.-2017.godinu. Osnova za izradu DOB-a zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskim pokazateljima, te procjeni prihoda i rashoda za godine koje obuhvata DOB.

Služba za privredu, finansije i investicije je prilikom izrade ovog dokumenta koristila projekcije prihoda dostavljene od Odjela za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH i Federalnog ministarstva finansija, te Budžetsku instrukciju br. 1. Kantonalnog ministarstva finansija. Također je sačinjena i projekcija rashoda općine Ilijaš koje će prilikom svake izrade Budžeta za odgovarajuću godinu, biti

podložna revidiranju i potrebnim korekcijama. Prilikom izrade DOB-a korištene su i publikacije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH i Federalnog zavoda za statistiku pri prikupljanju ostalih podataka potrebnih za izradu ovog dokumenta.

Ključni cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da postavi makroekonomske, fiskalne i sektorske politike u centar budžetskih procesa, prepoznavajući da je godišnji budžet jedan od osnovnih instrumenata kojima se realizuju ciljevi srednjoročne razvojne strategije, kako općine, tako i viših nivoa vlasti. Takođe, ovim dokumentom, a na osnovu definisanih ekonomskih pokazatelja za šire ekonomsko okruženje (prvenstveno FBiH) utvrđuje se i fiskalni kapacitet općine u narednom trogodišnjem periodu.

Fiskalna strategija za ovaj srednjoročni period temelji se na srednjoročnim politikama djelovanja Općine Ilijaš, sa ciljem jačanja upravljanja javnim finansijama, ujednačene fiskalne politike i jačanju finansijske discipline, što će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Općine Ilijaš sa ciljem općeg, institucionalnog i funkcionalnog jačanja. Nastavak restriktivne javne potrošnje na svim nivoima je jedan od prioriteta ekonomske politike za 2015.-2017. godinu, sa osnovnim ciljem održavanja stabilnog fiskalnog sistema i kontrole potrošnje. U ovom periodu Općina Ilijaš će i funkcionisati u ograničenim fiskalnim kapacitetima, s obzirom na efekte globalne finansijske i ekonomske krize koja je ostavila trag na ekonomiji BiH, sa postojećim platnim deficitom, fiskalnim debalansom u zemlji, kao i obavezama kreditne otplate iz prethodnog perioda. Stoga, cilj ekonomske politike u narednom periodu će biti ublažavanje efekata sve lošijeg stanja vanjskog okruženja, uz istovremeno usvajanje politika za rješavanje fiskalnog debalansa i jačanje finansijskog sektora.

DIO DRUGI–SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

A/ Događaji iz prethodnog perioda

Dostupni kratkoročni indikatori iz prethodnog period ukazuju na blagi ekonomski rast u prvom polugodištu 2014 godine, koji je bio obilježen sa dva potpuno različita kvartala. Relativno dobar početak godine sa ekonomskim rastom od 2,7% u prvom kvartalu je zamjenjen neznatnim padom odnosno stagnacijom u drugom tromjesečju. Rast u prvom tromjesečju je bio nošen domaćom tražnjom i izvozom uz relativno skroman rast vanjskotrgovinskog deficita. Na žalost, pad izvoza i usporavanje rasta domaće tražnje uz rast vanjskotrgovinskog deficita od 29% su potpuno zaustavili ekonomski rast u drugom tromjesečju. Glavni faktori koji su doveli do ovakvih kretanja su bili promjenjiva dešavanja u okruženju, slaba hidrološka situacija i česti remont i u hidroelektranama, elementarne nepogode koje su zemlju pogodile u maju, te deflacija koja je prisutna od drugog polugodišta 2013 godine.

Slično kao i ukupna ekonomska aktivnost, prihodi sektora opće vlade nakon značajnog rasta od 8,3% u prvom tromjesečju naglo usporavaju rast koji je u drugom tromjesečju sveden na svega 2,4%. Usporenje rasta je rezultat smanjenja prihoda direktnih i indirektnih poreza u drugom tromjesečju, te nastavka snažnog rasta neporeskih prihoda od preko 20%. S druge strane, rashodi koji su u prvom tromjesečju rasli upola sporije od prihoda su također usporili rast na stopu od svega 2,6% što je približno na stopi rasta prihoda. Usporenje rashoda u drugom tromjesečju je prije svega rezultat usporenja rasta izdataka za materijal i usluge, socijalnih davanja, kamatnih izdataka, te smanjenja donacija i transfera.

Konačan epilog ovakvih kretanja na nivou polugodišta je bio skoro dvostruko veći rast prihoda u odnosu na rashode što je dovelo do štednje sektora opće vlade u visini 7% prihoda, tj. skoro upola više u odnosu na prethodnu godinu. Investicije opće vlade su po svemu sudeći bile na nivou štednje tako da je ukupan bilans sektora opće vlade bio prilično izbalansiran uz mogućnost blagog suficita. Uprkos tome, stanje vanjskog duga na kraju juna je povećano za 3,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Pored toga, snažan rast servisiranja vanjskog duga u prvom polugodištu od 25,7% značajno opterećuje budžete, te obzirom na malu vjerovatnoću ostvarivanja značajnih suficita, kreira potrebu za refinansiranjem kroz novo zaduživanje.

Budžetski prilivi sa JR UIO nakon izmirenja obaveza vanjskog duga bilježe godišnje smanjenje indirektnih poreza od 3,4% u prvom polugodištu 2014 godine. Ovo je rezultat blagog povećanja od 3,8% u prvom tromjesečju nakon kojeg je uslijedio nagli pad od 10% u drugom kvartalu uzrokovan slabom ekonomskom aktivnošću. Najveći dio smanjenja u drugom kvartalu se desio u vrijeme i nakon poplava u maju i junu. Nakon pada tokom majskih poplava, poreski i neporeski prihodi koji se prikupljaju na nivou entiteta su u junu zabilježili rast i to prije svega u FBiH. Naime, nakon naglog smanjenja prihoda u maju od 5,3% prihodi su u junu povećani samo u FBiH i to za svega 2,4% dok je u RS ponovo zabilježen pad od 1,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Ukupan pad prihoda od doprinosa na nivou BiH od 3,4% (koji čine više od dvije trećine ukupnih prihoda prikupljenih u entitetima) je po svemu sudeći bio posljedica poplavama izazvanih problemima isplate zaposlenih. Slaba ekonomska aktivnost se takođe manifestovala kroz pad dohodaka preduzeća i građana što je dovelo do naglog pada direktnih poreza (8%) i neporeznih prihoda (12,4%).

B/ Blagi rast u 2015. godini

Pravo poboljšanje se očekuje tek u 2015. godini i to kroz jačanje ekonomskog rasta u EU. Ovo su ujedno bile i glavne pretpostavke projekcija ekonomskog rasta za dati period kada se očekuje skroman realni rast od 0,9 % u 2014, te 2,2 % u 2015. godini. Pored toga, važna pretpostavka projekcije rasta za 2014. godine je bila i normalizacija situacije u proizvodnji električne energije. Ostvarivanjem ove pretpostavke bi se eliminisao najveći uzrok pada izvoza u 2013. godini. Ovo bi uz pretpostavku blagog jačanja izvozne tražnje trebalo dovesti do skromnog realnog rasta izvoza od 4,10 % u 2014. godini. Očekivano skromno povećanje pretežno izvozno orjentisane industrijske proizvodnje bi moglo rezultirati blagim povećanjem broja zaposlenih, pa prema tome i raspoloživog dohotka građana, što bi konačno trebalo rezultirati realnim rastom privatne potrošnje od 1,3 %. Obzirom na očekivanu realnu stagnaciju investicija, ovo bi trebao biti glavni izvor realnog rasta uvoza od 1,7 % u 2014. godini. Nakon toga, u 2015. godini se očekuje daljnje jačanje izvoza uslijed sve snažnije izvozne tražnje, jačanje rasta finalne potrošnje, te prvi osjetan realni porast investicija od 7,8 %. Zapravo, tek 2015. godina je godina u kojoj se očekuju prvi ozbiljniji koraci ka ponovnom povećanju ekonomske aktivnosti u BiH.

C/ Dalji rast u 2016 – 2017.g.

Period 2016. - 2017. godina bi trebao biti obilježen daljnjim postepenim jačanjem ekonomskog rasta uglavnom kao posljedica sve izraženijih pozitivnih kretanja u okruženju. Treba naglasiti da su očekivanja progresa u okruženju uglavnom postepenog karaktera tako da je za 2015. godinu projiciran ekonomski rast od 3,5 %, odnosno rast od 4,2 % u 2016. godini. Kao i u ranijim godinama, ovaj rast bi uglavnom trebao biti posljedica postepenog jačanja izvoza i realnog sektora, te domaće tražnje zahvaljujući jačanju zaposlenosti i priliva novca iz inostranstva. Pri tome bi javne investicije trebale imati sve veći značaj uz pretpostavku sve većeg pristupa sredstvima međunarodnih kreditora.

D/ Makroekonomski pokazatelji

Tabel – Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2012. – 2017.g.

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nominalni BDP u mil KM	27,199	28,258	29,512	31,185	33,026	35,201
Nominalni rast u %	1,60%	3,90%	4,40%	5,70%	5,90%	6,60%
BDP deflator (prethodna godina = 100)	102,5	102,3	101,7	102,2	101,6	101,9
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	26,528	27,613	29,021	30,51	32,512	34,537
Realni rast u %	-0,90%	1,50%	2,70%	3,40%	4,30%	4,60%
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	2,10%	-0,10%	0,10%	1,10%	1,00%	1,20%
Potrošnja u mil KM	28,624	28,838	29,48	30,376	31,444	32,587
Vladina potrošnja u mil KM	6,016	6,151	6,35	6,562	6,805	7,009
Privatna potrošnja u mil KM	22,608	22,687	23,131	23,814	24,639	25,578
Investicije u mil KM	4,953	4,968	5,46	5,977	6,522	7,271
Vladine investicije u mil KM	772	926	1,158	1,332	1,572	1,839
Privatne investicije u mil KM	4,032	4,011	4,242	4,556	4,933	5,468
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	9,00%	12,50%	14,30%	16,10%	17,30%	18,90%
Vladina štednja u % BDP-a	-1,20%	-1,50%	0,00%	1,50%	1,50%	1,50%
Privatna štednja u % BDP-a	10,20%	14,00%	14,30%	14,60%	15,80%	17,40%
Bilans tekućeg računa u mil KM	-2,503	-1,436	-1,245	-943	-793	-604
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-9,20%	-5,10%	-4,20%	-3,00%	-2,40%	-1,70%
Nominalni Rast uvoza u %	-0,20%	-2,20%	2,20%	3,00%	3,60%	3,50%
Nominalni Rast izvoza u %	-1,90%	6,60%	5,00%	7,80%	8,00%	7,90%
Nominalni Rast uvoza u %	12,50%	-1,80%	4,10%	7,40%	8,80%	11,20%
Nominalni Rast izvoza u %	10,90%	-4,00%	3,10%	7,30%	8,80%	11,30%

DIO TREĆI – FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

A/ Fiskalne pretpostavke

Za izradu projekcija prihoda od indirektnih poreza odgovorno je Odjeljenje za makroekonomsku analizu (OMA) Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje. Osnovu izrade projekcija čini procjena makroekonomskih pokazatelja izrađena od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH (DEP), kao i istorijske šeme naplate pojedinih kategorija prihoda.

Preliminarne projekcije prihoda na nivou Bosne i Hercegovine bazirane su na sljedećim pretpostavkama:

- Revidiranim prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za pomenuti period;
- Politici akciza na duhan, u primjeni od 01.07.2014., koja uključuje sljedeće:
 - o Kontinuirano godišnje povećanje specifične akcize na cigarete u visini od 0,15 KM po paklici;
 - o Uvođenje specifične akcize na rezani duhan u visini od 78 KM/kg u drugom polugodištu 2014.g.;
 - o Usklađivanje rasta specifične akcize na duhan sa rastom akciznog opterećenja cigareta od 2015.g.
- Tekućim trendovima u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Osnovni scenarij projekcija uključuje gore navedene pretpostavke, a programski uključuje i procjenu efekata ulaska Hrvatske u EU na prihode od indirektnih poreza i procjenu efekata izmjena Zakona o akcizama u smislu uvođenja diferencirane akcize na pivo, čije usvajanje se nalazi u proceduri.

Projekcije prihoda od indirektnih poreza preuzete su za period januar – maj tekuće godine od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje, a raspodjela tih prihoda korisnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine, utvrđena je u Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

B/ Projekcija prihoda od indirektnih poreza na nivou BiH

Prema preliminarnom izvještaju Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) po vrstama prihoda u mjesecu maju 2014. naplaćeno je za 8,8 % manje bruto prihoda od indirektnih poreza nego u istom mjesecu 2013. Kako su istovremeno isplate povrata porasle za cca 17 % pad neto prihoda u maju 2014. je iznosio 13,4 %. Posmatrano na nivou perioda januar – maj 2014. Rast bruto prihoda od indirektnih poreza je iznosio 102,9 mil KM ili 4,5 %. Međutim, zbog rasta isplata povrata od 10,2 % kumulativna neto naplata prihoda je porasla za 61,1 mil KM ili za 3,2 %. Kumulativni neto rast od 3,2 % je za 0,5 p.p. veći od godišnjih projekcija prihoda od indirektnih poreza iz aprila 2014.

Projekcija prihoda na jedinstvenom računu za period 2013 - 2017.g.

Vrsta prihoda (neto)	u mil. KM					stopa rasta			
	2013	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
PDV	3.102,9	3145,8	3.213,4	3272,9	3.326,1	1,4%	2,1%	1,9%	1,6%
Akcize	1.267,1	1.297,1	1.322,4	1.338,8	1.353,3	2,4%	2,0%	1,2%	1,1%
Carine	211,0	224,1	230,8	239,4	247,7	6,2%	3,0%	3,7%	3,5%
Putarina	285,3	291,1	295,8	302,5	310,5	2,0%	1,6%	2,3%	2,6%
Ostalo	19,9	18,6	18,8	19,0	19,1	-6,2%	0,9%	0,9%	0,9%
UKUPNO	4.886,2	4.976,7	5.081,3	5.172,5	5.256,8	1,9%	2,1%	1,8%	1,6%
Putarina (0,10 KM/l)	-114,0	-116,4	-118,3	-121,0	-124,2	2,1%	1,6%	2,3%	2,6%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	4.772,2	4.860,3	4.962,9	5.051,5	5.132,6	1,8%	2,1%	1,8%	1,6%

C/ Uticaj poplava na naplatu indirektnih poreza

Za donošenje zaključka o uticaju poplava na naplatu prihoda od indirektnih poreza u drugoj polovini maja i prvoj polovini juna 2014., kao i na ukupnu godišnju naplatu, ključna je analiza faktora brzog rasta prihoda u prva četiri mjeseca. Rast prihoda u ovom periodu od 113 mil KM je rezultat rasta uvoza i naplate značajnog iznosa zaostalih dugova po osnovu PDV-a i akciza na pivo. Povećanje uvoza, budući da se dijelom odnosilo na investicije i uvoz sirovina i materijala radi izvoza gotovih proizvoda, nije bilo praćeno rastom domaće potrošnje. To je, s jedne strane, donijelo rast bruto priliva PDV-a, a s druge strane je rezultiralo povećanim zahtjevima za povrate PDV-e i slabijim prilivom PDV-a po prijavama.

Faktori koji su pozitivno djelovali na naplatu od indirektnih poreza u prva četiri mjeseca 2014.g imali su produženi negativni uticaj na naplatu prihoda u maju 2014. S obzirom na različitu dinamiku naplate PDV-a pri uvozu i dinamiku isplate povrata dio bruto priliva PDV-a iz prethodnih mjeseci je neutraliziran povratima u maju. Drugi faktor smanjenja naplate u maju je bio remont Rafinerije, koji je doveo do značajnog pada prihoda od akciza i putarine na domaće derivate. Konačno, prilikom poređenja naplate u maju 2014. sa istim mjesecom 2013. potrebno je voditi računa o dva faktora statističkog karaktera. Prvo, potrebno je isključiti efekte ulaska Hrvatske u EU na naplatu prihoda od akciza na duhan, budući da je zbog gomilanja cigareta pred ulazak Hrvatske u EU u maju 2013. statistička osnovica za poređenje akciza na duhan bila značajno povećana. Drugo, potrebno je voditi računa da se mjesečni izvještaji o gotovinskom toku razlikuju od mjesečnih izvještaja o naplati po vrstama prihoda, budući da se dio naplaćenih prihoda koji ostane neusklađen u jednom mjesecu uključuje u prihode u mjesecu u kojem se vrši usklađivanje. U odnosu na stvarnu gotovinsku naplatu u maju 2013. mjesečni izvještaj po prihodima za taj mjesec je uvećan za cca 17 mil KM prihoda

naplaćenih u prethodnim mjesecima, čime je povećana osnovica za poređenje naplate u 2014.g.

D/ Očekivana kretanja budžetske potrošnje KS u periodu 2015-2017

U periodu 2015 – 2017 godina realno je očekivati da će budžetska potrošnja biti i dalje opterećena budžetskim deficitnim finansiranjem.

Deficitarno finansiranje je prisutno od 2008. godine kada nivo ostvarenih prihoda nije bio dovoljan da pokrije realne rashode budžetskih korisnika kako u Kantonu Sarajevo, tako i općini Ilijaš, a potrebni reformskih zahvati u oblasti potrošnje nisu poduzimani ili ako su poduzimani nisu bili dovoljni da obezbijede uravnoteženost prihoda i rashoda.

Dokument okvirnog budžeta Kantona Sarajevo 2015–2017 poslije sagledanih kretanja (i prihoda i rashoda) za pet mjeseci 2014.g ukazuje na sljedeće :

1. Nivo ostvarenih prihoda je veći od očekivanih za cca 8,1 mil KM sa tendencijom daljeg rasta u odnosu na ostvareni nivo sredstava 2013. godine. Prema najnovijim revidiranim projekcijama FBiH za 2014. godinu Kantonu Sarajevo po osnovu indirektnih poreza pripada:

- za Kanton Sarajevo	353.705.129 KM
- za Direkcije za ceste	<u>8.230.800 KM</u>
UKUPNO	361.935.929 KM

Planirana sredstva u Budžetu Kantona Sarajevo za 2014. godinu	336.606.300 KM
---	----------------

2. Izvršenje Budžeta Kantona Sarajevo za 2014. godinu opterećeno je deficitom Budžeta iz 2013. godine u iznosu od 126,8 mil KM, koji Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2014. godinu ima prioritet, a koji se izmiruje iz tekućeg priliva, tako da je ugrožena dinamika izvršavanja tekućih planiranih rashoda 2014. godine. Budžetom Kantona Sarajevo za 2014. godinu planirano je dugoročno zaduženje za pokriće deficita u iznosu od 126,8 mil KM i ukoliko bi se realizovala ova sredstva došlo bi do stabilizacije budžetske potrošnje.

Tabela : Pregled ostvarenja prihoda budžeta u Kantonu Sarajevo za prvu polovinu 2014.g.

SARAJEVSKI KANTON

ukupno KM

NAZIV PRIHODA	Bruto naplata za period januar/siječanj-juli/serpanj 2013.godine	Bruto naplata za period januar/siječanj- juli/serpanj 2014.godine	Index (3:2)	Kantonalni budžet	Općinski budžet	Fondovi	Federalni i ostali korisnici
1	2	3	4	5	6	7	8
I Porezi od prihoda (1-6)	323.616.293	322.150.623	100	283.688.581	35.894.074	0	2.567.969
1. Prihodi od indirektnih poreza	213.192.599	205.037.029	96	184.547.753	20.489.277	0	0
1.2. Prihodi kantona	187.536.525	180.374.545	96	180.374.545	0	0	0
1.2. Prihodi općina	18.135.807	17.467.311	96	0	17.467.311	0	0
1.3. Prihodi Direkcija cesta	7.520.267	7.195.173	96	4.173.208	3.021.966	0	0
2. Porez na dohodak	59.739.787	63.291.877	106	62.158.953	1.132.924	0	0
3. Zaostale uplate poreza	716.299	693.514	97	629.461	64.053	0	0
4. Porez na dobit	26.663.986	30.089.187	113	30.089.187	0	0	0
5. Porezi građana	23.296.393	23.030.628	99	6.254.839	14.207.820	0	2.567.969
6. Ostali porezi	7.229	8.388	116	8.388	0	0	0
6.1. Porez na potrošnju u ugostiteljstvu	644	3.474	539	3.474	0	0	0
6.2. Ostali porezi	6.585	4.914	75	4.914	0	0	0
II Neporezni prihodi (1-4)	94.905.354	98.659.866	104	46.437.259	46.625.625	0	5.596.982
1. Naknade i takse	28.267.589	30.136.300	107	8.122.744	22.013.556	0	0
1.1. Administrativne takse	2.643.068	2.659.204	101	2.637.412	21.792	0	0
1.2. Sudske takse	5.103.504	4.419.711	87	4.419.711	0	0	0
1.3. Komunalne takse	4.937.377	3.931.124	80	29	3.931.095	0	0
1.4. Ostale naknade i takse	15.583.640	19.126.261	123	1.065.592	18.060.669	0	0
1.4.1. Nak. za izgradnju i održavanje jav. skloništa	325.038	604.134	186	0	604.134	0	0
1.4.2. Nak. za tehnički pregled vozila	38.869	39.549	102	39.549	0	0	0
1.4.3. Nak. za korištenje podataka za prem. i kat	178.128	191.571	108	50.046	141.525	0	0
1.4.4. Ostale naknade i takse	15.041.605	18.291.007	122	975.997	17.315.010	0	0
2. Posebne naknade	17.906.482	22.124.050	124	12.103.789	4.423.279	0	5.596.982
2.1. Posebne vodoprivredne naknade	6.130.613	6.187.688	101	2.784.000	1.020	0	3.402.668
2.2. Posebne cestovne naknade	3.632.209	4.252.456	117	2.826.864	1.425.592	0	0
2.2.1. Naknade za upotrebu ceste	3.163.527	3.211.435	102	1.862.632	1.348.803	0	0
2.2.2. Ostale naknade za ceste	468.682	1.041.021	222	964.232	76.789	0	0
2.3. Naknada za šume i šumski dop.	991.667	3.889.595	392	3.859.663	29.932	0	0
2.4. Naknade za zaštitu okoliša	1.186.758	1.259.404	106	1.259.404	0	0	0
2.5. Pos.nak.za zaš.od prii.i dr.nes.gdje je os.zb.n.plaće	3.631.320	3.798.355	105	1.131.146	2.667.409	0	0
2.6. Pos.nak.za zaš.od pr.i dr.nes.po os.neto prim	366.080	424.904	116	125.578	299.326	0	0
2.7. Naknade po posebnim propisima	0	0	0	0	0	0	0
2.8. Cikanarine turističkih zajednica	1.575.788	1.738.544	110	0	0	0	1.738.544
2.9. Ostale posebne naknade	392.047	572.904	146	117.134	0	0	455.770
3. Novčane kazne	4.563.273	4.512.202	99	4.445.821	66.381	0	0
3.1. Novčane kazne	4.496.723	4.449.623	99	4.440.013	9.610	0	0
3.2. Ostali prihodi	66.550	62.579	94	5.808	56.771	0	0
4. Neporezni prihodi	44.168.010	41.887.314	95	21.764.905	20.122.409	0	0
4. Neporezni prihodi	44.168.010	41.887.314	95	21.764.905	20.122.409	0	0
UKUPNO: I + II	418.521.647	420.810.489	101	330.125.840	82.519.699	0	8.164.951

DIO ČETVRTI–PRIHOD I RASHODI

A/ Politika prihoda u 2015. godini

Imajući u vidu sve naprijed navedene činjenice, kao i ukupnu ekonomsku situaciju u kojoj se nalazi Federacija BiH, kantoni i općine, prihodi u 2015. godini će se planirati u skladu sa zvaničnim procjenama koje je sačinilo Federalno ministarstvo finansija, a na osnovu prognoza makroekonomskih pokazatelja izrađenih od strane Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP). Osim toga, preuzete projekcije ukupnih prihoda sa Jedinšvenog računa preuzete od Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) Uprave za indirektno oporezivanje BiH u aprilu 2014.g. urađene su prema osnovnom scenariju i programskom scenariju. Osnovni scenarij uključuje planirana sredstva na ime kontinuiranog usklađivanja stopa akciza na duhan u BiH sa minimalnim standardima u EU, dok programski scenario uključuje procjenu efekata izmjena Zakona o akcizama vezano za uvođenje diferencirane akcize na pivo i novu akciznu politiku oporezivanja duhana od 1.7.2014.g.

B/ Smjernici i ciljevi fiskalne politike za 2015.g.

Osnovni zadatak fiskalne politike je da se bavi načinima prikupljanjima novca u državnu blagajnu i njegovog trošenja. Fiskalna politika se sastoji iz porezne politike i politike javnih rashoda. Mjere fiskalne politike su: javni radovi, projekti javnog zapošljavanja, promjene poreznih stopa, automatski stabilizatori – automatska promjena poreznih prihoda i transferna plaćanja.

Općina Ilijaš kao niži nivo vlasti nemože direktno koristiti mjere fiskalne politike u poboljšanju ukupnog fiskalnog stanja same Općine. Najčešće se to dešava indirektno od viših nivoa vlasti prema nižim, tako npr. Općine nemogu uticati na promjenu poreznih stopa jer se one najčešće donose na nivou Federacije za sve nivoe.

Smjernice fiskalne politike Općine Ilijaš za 2015.g zasnivaju se na nekoliko ključnih odrednica, a to su:

- **Razvoj konkurentnog okruženja** (kako infrastrukturu tako i kroz ulaganja novih investicija u okviru IZ Luka, IZ Željezara i IZ Bosna)
- **Jačanje socijalne pravednosti** (veća kontrola zloupotrebe socijalnih davanja)
- **Nastavak razvoja sistema odgoja i obrazovanja** (nastavak stipendiranja najuspješni studenata i učenika srednjih škola, te participacije prevoza učenika)
- **Zaštita i djelotvorno upravljanje okolišem** (korištenjem namjenskih sredstava kod Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša i Fondova za zaštitu okoliša)
- **Zdravstvenu zaštitu učiniti efikasnijom** (u saradnji sa Ministarstvom zdravlja Kantona Sarajevo i Fond za zdravstvenu zaštitu Kantona

Sarajevo – unaprijediti uslove rada u okviru DZ Ilijaš i ambulantni porodične medicine)

- **Organizovati kompetentniju i djetvorniju javnu upravu** (poboljšanje uslova rada budžetskih korisnika)

U skladu sa naprijed navedenim Općina Ilijaš bi trebao postići osnovne ciljeve za 2015.g., a to su:

- Ekonomska likvidnost i
- Ravnoteža prihoda i rashoda na kraju 2015.g.

C/ Struktura i kretanje najvažnijih kategorija prihoda Budžeta Općine Ilijaš za period 2015.-2017.g.

Projekcija prihoda koji prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/06, 43/08, 22/09 i 35/14) pripadaju Općini Ilijaš, u 2015. godini, osim što se temeljila na evidentiranom prilivu za period januar - april 2014. godine, koji odražava primjenu, kako postojećih, tako i novih i izmijenjenih propisa, zasniva se i na respektovanju relevantnih činjenica sistematizovanih u stavovima i preporukama Federalnog ministarstva finansija BiH o mogućem trendu rasta prihoda.

U prognozi prihodima najznačajnije mjesto zauzima planiranje i očekivani priliv prihoda od indirektnih poreza i kao što je već naznačeno, oslanja se na projekcije Federalnog ministarstva finansija, a u direktnoj je vezi sa utvrđenim koeficijentom učešća Općine Ilijaš u raspodjeli na nivou FBiH, iz razloga što indirektni porezi u strukturi ukupnih prihoda Općine Ilijaš imaju najznačajnije učešće.

Izvršenje prihoda od indirektnih poreza kantona i općine kantona pojedinačno na Jedinственном računu za 2013. godinu, revidirane projekcije za 2014.godinu i projekcije prihoda za period 2015-2017. godina

Indirektni porezi	2014	2015	2016	2017
Ilijaš	2.571.220	2.839.671	2.841.001	2.810.662

Iz tabelarnog pregleda se vidi da indirektni porezi koji pripadaju Općini Ilijaš u 2015.g. rastu u odnosu na Budžet za 2014.g. a sve u skladu sa projekcijama javnih prihoda dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija za period 2015-2017. godina.

Procjena prihoda takođe mora obuhvatiti i realne kvantifikacije direktnih prihoda od poreza. Od direktnih poreza značajno mjesto zauzimaju prihodi od poreza na promet nepokretnosti i porez na imovinu.

Neporezni prihodi također predstavljaju značajne prihode Budžeta općine, a u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima najznačajniji prihodi su po osnovu naknade za uređenje građevinskog zemljišta i rente, komunalne takse i naknada za korištenje

prirodnih resursa, i u ukupnoj strukturi prihoda budžeta u proiciranom periodu iznose cca 20 %.

Tekući transferi viših nivoa vlasti također u ukupnoj strukturi proiciranih prihoda u planskom periodu čine cca 20-25 %, a odnose se na prihode viših nivoa vlasti po osnovu korištenja namjenskih sredstava i potpisanih sporazuma sa višim nivoima vlasti, te prihode po osnovu korištenja sredstava iz Budžeta Kantona Sarajevo za subvencioniranje prevoz učenika, te sredstava po osnovu Zakona o dopunskim pravima boraca.

Kapitalni primici od prodaje imovine u vlasništvu općine učestvuju sa 10 % u ukupnoj strukturi proiciranih prihoda i primitaka.

PROCIRANIH PRIHODI I PRIMICI OPĆINE ILIJAŠ U OKVIRU DOB-a KS 2015-2017

Rb.	Naziv prihoda	Oznaka vrste prihoda	PROCJENA BUDŽETA ZA 2015. GODINU	PROCJENA BUDŽETA ZA 2016. GODINU	PROCJENA BUDŽETA ZA 2017. GODINU
1	2	3	4	5	6
	I POREZNI PRIHODI		1.253.200,00	1.208.200,00	1.203.200,00
2	Porezna prihod od imovine i imovinskih prava	711115	1.000,00	1.000,00	1.000,00
3	Porezna imovinu	714111	118.000,00	118.000,00	118.000,00
4	Porezna imovina od plavnih lica	714112	104.000,00	104.000,00	104.000,00
5	Porezna nasljeđe i poklone	714121	18.000,00	18.000,00	18.000,00
6	Porezna finansijske i kapitalne transakcije	714130			
7	Porezna promet nepokretnosti	714131	750.000,00	700.000,00	700.000,00
8	Porezna osnovak	716100	25.000,00	25.000,00	25.000,00
9	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste	717131	235.000,00	235.000,00	235.000,00
10	Poseban porez na plaću za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća (zaostale obaveze)	719114	2.000,00	2.000,00	2.000,00
11	Poseban porez na plaću za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća po osnovu Ugovora o djelu i privremenih i povremenih poslova (zaostale obaveze)	719115	200,00	200,00	200,00
	II Prihodi od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa		2.839.600,00	2.799.400,00	2.765.900,00
12	Prihodi od neizravnih poreza koji pripadaju JLS	717141	2.839.600,00	2.799.400,00	2.765.900,00
	III Naknade i takse		1.560.000,00	1.560.000,00	1.560.000,00
16	Takse za vjenčanja i druge civilne registracije	722134	5.000,00	5.000,00	5.000,00
21	Općinske komunalne naknade za istaknutu firmu	722322	180.000,00	180.000,00	180.000,00
28	Naknada za uređenje građevinskog zemljišta	722433	450.000,00	450.000,00	450.000,00
29	Naknada za korištenje građevinskog zemljišta	722434	0,00	0,00	0,00
30	Naknada po osnovu prirodnih pogodnosti - Renti	722435	440.000,00	440.000,00	440.000,00
31	Naknada po osnovu tehničkog pregleda građevina	722436	50.000,00	50.000,00	50.000,00
32	Naknada za postupak legalizacije javnih površina i građevina	722437	100.000,00	100.000,00	100.000,00
37	Naknada za korištenje državnih šuma	722454	130.000,00	130.000,00	130.000,00
38	Naknada za zauzimanje javnih površina	722461	37.000,00	37.000,00	37.000,00
43	Naknade za korištenje podataka iz javne katastra	722515	15.000,00	15.000,00	15.000,00
44	Naknada za vršenje usluga iz oblasti premjera i katastra	722516	10.000,00	10.000,00	10.000,00

45	Naknada za upotrebu cesta od pravnih lica	722531	40.000,00	40.000,00	40.000,00
46	Naknada za upotrebu cesta od građana	722532	62.000,00	62.000,00	62.000,00
47	Naknada za zaš.odpriiri dugih nesreća	722581	35.000,00	35.000,00	35.000,00
48	Naknada za zaš.odpriiri dugih nesreća	722582	6.000,00	6.000,00	6.000,00
	V. Neporezni prihodi		2.249.000,00	2.119.000,00	2.119.000,00
54	Prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora i ostale materijalne imovine	721112	40.000,00	40.000,00	40.000,00
57	Prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora i ostale materijalne imovine	721122	55.000,00	55.000,00	55.000,00
60	Prihodi od iznajmljivanja ostale materijalne imovine	721129	10.000,00	10.000,00	10.000,00
61	Prihodi od kamate za depozite u banci	721211	2.000,00	2.000,00	2.000,00
81	Prihod od pružanja usluga građanima	722611	50.000,00	50.000,00	50.000,00
83	Prihod od pružanja usluga drugima	722613	10.000,00	10.000,00	10.000,00
86	Prihodi od prodaje taksenih maraka	722633	3.000,00	3.000,00	3.000,00
93	Uplate za prekošćenje troškova PTT usluga	721721	5.000,00	5.000,00	5.000,00
99	Uplaćene refundacije bolovanja iz ranijih godina	722761	8.000,00	8.000,00	8.000,00
100	Ostale neplanirane uplate	722791	5.000,00	5.000,00	5.000,00
102	Uplate za ost. obaveze od nakn. za puteve iz drž. naft. der.	777779	1.000,00	1.000,00	1.000,00
104	Transferi i donacije		2.060.000,00	1.930.000,00	1.930.000,00
106	Primljeni tekući transferi od međunarodnih organizacija	731121	10.000,00	10.000,00	10.000,00
108	Primljeni tekući transferi od Federacije	732112	250.000,00	200.000,00	200.000,00
110	Primljeni tekući transferi od kantona	732114	1.780.000,00	1.700.000,00	1.700.000,00
112	Primljeni tekući transferi od općina	732116	20.000,00	20.000,00	20.000,00
117	Kapitalni primici		730.000,00	700.000,00	700.000,00
118	Primici od prodaje zemljišta	811111	730.000,00	700.000,00	700.000,00
	UKUPNO ZA OPĆINU (I do VI.)		8.631.800,00	8.381.600,00	8.348.100,00

D/ Upravljanje potrošnjom

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koje se trebaju razmotriti u procesu definiranja prioriteta rashoda i definiranju gornjih granica rashoda budžetskih korisnika. U ovom dijelu se također analiziraju i daju preporuke o strukturi budžeta s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke.

Postojeća struktura potrošnje nije optimalna, uslijed alociranja velikog iznosa budžetskih sredstava na socijalne transfere i transfere nevladinim organizacijama, te nedovoljne alokacije na materijalne troškove i kapitalne investicije, pa je imperativ na Općinskom načelniku i Službi za privredu, finansije i investicije da se odupru povećanju potrošnje van okvira onoga što je fiskalno održivo.

U tabeli se daju okvirni ukupni troškovi po osnovu rashoda iz budžeta i po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti i namjenskih sredstava:

		Izvršeno	Plan	Procjena	Procjene	
		2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
UKUPNI PREDLOŽENI RASHODI, PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI						
611000	Plate i naknade troškova zaposlenih	KM 1.555.023	KM 1.755.960	KM 1.702.060	KM 1.843.970	KM 1.843.970
612000	Doprinosi	KM 138.826	KM 150.660	KM 154.650	KM 158.850	KM 158.850
613000	Izdaci za materijal i usluge	KM 759.976	KM 884.140	KM 918.040	KM 977.380	KM 977.380
614000	Tekuci transferi	KM 2.314.499	KM 2.339.800	KM 2.093.050	KM 1.797.400	KM 1.797.400
812000	Kapitalni izdaci	KM 3.784.346	KM 4.290.940	KM 3.764.000	KM 3.604.000	KM 3.604.000
822000						
823000						
UKUPNI PREDLOŽENI RASHODI, PO IZVORU SREDSTAVA						
	Rashodi finansirani iz budžeta	KM 8.552.670	KM 9.421.500	KM 8.631.800	KM 8.381.600	KM 8.381.600
	Rashodi finansirani iz vlastitih sredstava	KM 0	KM 0	KM 0	KM 0	KM 0
	Rashodi finansirani iz donacija	KM 0	KM 60.000	KM 0	KM 0	KM 0
Predloženi ukupni broj zaposlenih		KM 69	KM 71	KM 73	KM 73	KM 73

Plaće i naknade

U narednom periodu ne predviđa se značajnije povećanje broja zaposlenih, osim ukoliko budžetski korisnik ne posjeduje izričito saglasnost za novo upošljavanje, broj zaposlenih lica i nivo plaća u 2015. godini će ostati relativno nepromijenjen u odnosu na 2014. godinu.

Materijalni troškovi

Potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 0,88 mil. KM u 2014. godini, što predstavlja 10 % ukupnog Budžeta općine Ilijaš. Izdaci za materijal i usluge u 2015. godini su za 4 % viši od procijenjenih za 2014. godinu, dok se u projekcijama za 2016. i 2017. godinu predviđa povećanje do maksimalno 10,0% u odnosu na plan 2014. godine.

Tekući transferi

Ukupno planirani tekući transferi u 2014. godini iznose 2,33 mil. KM i u odnosu na izvršenje 2013. godine su veći do 2,0%.

U strukturi planiranih tekućih transfera za 2014. godinu, najveći dio se odnosi na transfere iz transporta i komunikacija (prevoza učenika), socijalne zaštite, pitanja povratka izbjeglih i raseljenih lica, transfere iz oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta, transfere iz oblasti rješavanja pitanja prava pripadnika boračke populacije i ostale tekuće transfere neprofitnim organizacijama.

U projiciranom periodu 2015.-2017.godina planirano je smanjenje u okviru ovih pozicija.

Kapitalna potrošnja

Ukupni kapitalni izdaci iz budžeta se procjenjuju na 4,2 mil. KM u 2014. godini. Za 2015. i 2016. godinu se očekuje potrošnja u iznosu 3,7 mil. KM i 3,6 mil. KM, te 3,6 mil. KM u 2017. godini.

Pojedinačna visina i raspored po kapitalnim projektima biće utvrđena budžetima svake projicirane godine.

Sva prikazana potrošnja u navedenim iznosima može biti realizovana samo u slučaju da se prekine sa budžetskim deficitarnim finansiranjem, što je imperativ koji se postavlja pred Općinskog načelnika, budžetske korisnike i Općinsko vijeće.

E/ UPRAVLJANJE DUGOM

Obaveze za servisiranje postojećih kredita u okviru DOB 2015.-2017. godine obračunate su prema otplatnim planovima i kursnoj listi CBBiH.

POMOĆNIK NAČELNIKA

Mr.sci. Osmanović Merima